

Focus

Magazine van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg

‘Het leek wel een oorlogsgebied’

Een terugblik op de
hoogwaterramp en de
hulpverlening

‘Zodra iemand kopje onder gaat, kunnen we niks meer doen’

Team Oppervlakte Reddingen
van de Brandweer Maastricht-
Noord

Een kantoorbaan met een gouden randje

Werken bij kazerne Beek

Voorwoord

Beste lezer,

De vakantieperiode ligt inmiddels bijna achter ons. Ik hoop dat iedereen de accu weer wat heeft kunnen opladen. Hard nodig, zeker na de enerverende periode, die achter ons ligt.

Wie nu gedacht had dat we een rustige zomer tegemoet zouden gaan komt wel bedrogen uit. Het houdt maar niet op. Tijdens de coronacrisis was onze regio al extra zwaar getroffen. In de week van 12 juli komt daar nog eens de recente hoogwater overlast bij. Indrukwekkend beelden en verhalen van menselijk leed, verwoesting, totale ontredde en verbijstering. Natuurlijk besteden we in dit nummer aandacht aan dit onderwerp.

Dat zijn wel de momenten dat we als veiligheidsregio er opnieuw weer staan. Ik ben heel erg onder de indruk van al het belangrijke en goede werk dat door bijzonder veel collega's binnen onze organisatie is verricht. We staan midden in de maatschappij en zijn er inderdaad als het er toe doet. Een oprecht woord van dank voor alle inzet. Tegelijk merk je ook dat het ons als persoon zelf raakt. Ook wij wonen immers zelf in het gebied. Zijn soms zelf of via familie of vrienden direct betrokken.

We blijven organisatiebreed op zoek naar vernieuwing en verbetering. In de nieuwe koers van onze veiligheidsregio geven we immers ook aan dat we zullen moeten inspelen op de veranderende maatschappij. Wij willen en moeten een adaptieve, flexibele organisatie zijn.

Zo werken we met nieuwe warmtebeeldcamera's en zijn we bezig met de nieuwbouw van de kazerne Sittard Oost op zoek naar een mogelijke blauwdruk voor toekomstige kazernes.

Daarnaast komen ook andere onderwerpen aan bod zoals onze brandweeroefendagen in de agrarische sector, ons team oppervlaktereddingen en staat de kazerne Beek deze keer "in the spotlight".

Ik wens u allen opnieuw veel leesplezier.

Frank Klaassen,
directeur Veiligheidsregio Zuid-Limburg

In dit nummer

Voorwoord	2
Zicht door rook	3
Oefenen met Fire Buckets Team	5
De brandende kwestie	7
Wist je dat	13
Incidenten	14
Team Oppervlakte Reddingen	15
Alsof je bouwt vanuit een legodoos	18
Oefenen bij de boer	20
In de schijnwerpers	22

Zicht door rook

Onmisbaar: warmtebeeldcamera's om slachtoffers en brandhaard te lokaliseren

Het wordt beschouwd als een van de meest waardevolle hulpmiddelen om het werk van de brandweerman-en vrouw veiliger te maken. De warmtebeeldcamera is een onmisbaar hulpmiddel dat in elke tankautospuut onderdeel uitmaakt van de standaarduitrusting. Geen inzet wordt gedaan zonder deze speciale camera die niet alleen zicht in het donker en door de rook biedt, maar ook door temperatuurmetingen laat zien of er sprake is van een gevaarlijke situatie.

Nieuwe camera's

De warmtebeeldcamera maakt sinds een jaar of tien onderdeel uit van de standaarduitrusting van iedere tankautospuut in elke brandweerkazerne in Nederland. Waren het 10 jaar geleden grote onhandige apparaten de huidige generatie warmtebeeldcamera's zijn compact en handzaam. Als gevolg van deze ontwikkelingen en omdat de overeenkomst met de huidige leverancier afliep, is door het IFV een nieuw landelijk aanbestedingstraject gestart

Hans Godding van de Brandweer Zuid-Limburg, is voor deze regio betrokken bij het landelijke aanbestedingstraject: "Landelijk gaat het om een opdracht voor de levering van 625 camera's in vier jaar voor 11 veiligheidsregio's. Een opdracht met een waarde van 2 miljoen euro. Ik vind het belangrijk om daar namens onze veiligheidsregio deel

Op de foto v.l.n.r.: Erik Wagemans (Hoofd Incidentbestrijding); Martijn van Peppel (Hobrand) en René Rieken (Projectleider IFV)

van uit te maken en mijn specifieke kennis van warmtebeeldcamera's in te zetten voor het opstellen van het Programma van Eisen en het testprotocol.”

Hulpmiddel bij reddingswerkzaamheden en brandbestrijding

“Door deze camera's te gebruiken krijgen we ons “zicht” weer terug. We kunnen dan zien hoe het pand in elkaar zit en eenvoudiger zoeken naar slachtoffers. We zijn vier tot vijf keer sneller dan wanneer we op de tast werken. Daarnaast zien we ook waar de brand zich bevindt, de hittebron. Als je het pand betreedt dan zie je een warmtespoor. Deze leidt naar de hittebron en dus kunnen we bepalen waar de brand zich bevindt.

Betere inschatting maken

“Ook bij incidenten met gevaarlijke stoffen is een warmtebeeldcamera een handig hulpmiddel. Je kunt niveaus van vaten of gasflessen bepalen, lekkages lokaliseren of vervuiling van het oppervlaktewater zichtbaar maken. Maar ook water dat door een dijk sijpelt kun je vanaf grote afstand zichtbaar maken”

De warmtebeeldcamera functioneert daarom als een zesde zintuig vertelt Hans verder. “Het geeft je het zicht terug en geeft je informatie die je met het blote oog niet kunt zien. Daardoor kun je de situatie beter analyseren, een goede inzet maken.”

Ingebruikname

Eind juni zijn de eerste nieuwe warmtebeeldcamera's uitgeleverd. Het gaat om de Flir K 55 warmtebeeldcamera. Komend jaar worden de camera's in de TS ingebouwd tijdens het regulier onderhoud. Daarnaast volgt ook een korte training en instructie.

De aanbesteding voor de nieuwe warmtebeeldcamera's is voor 11 van de in totaal 25 veiligheidsregio's in Nederland verzorgd door het Instituut voor Fysieke Veiligheid. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg plaatste de eerste bestelling voor warmtebeeldcamera's. Op maandag 28 juni j.l. ontving Eric Wagemans, Hoofd incidentbestrijding, de eerste exemplaren uit handen van Martijn van de Peppel van Hobrand. Bij deze officiële overhandiging in Margraten waren tevens de stuurgroepleden en projectleden aanwezig. Met de overhandiging werd het project officieel en op feestelijke wijze afgesloten.

Oefenen met het Fire Bucket Operations team op Brunssummerheide

Bij de juiste weersomstandigheden wordt 14 oktober een hele bijzondere dag voor een aantal OvD's, HOvD's en de medewerkers van Crisisbeheersing en Rampenbestrijding van de VRZL. Op die dag wordt op de Brunssummerheide een oefening natuurbrandbestrijding gehouden. En dat is niet zomaar een oefening. Deze vindt plaats met medewerking van de Fire Bucket Operations team van Defensie en de brandweer van de Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland. Dit team is gespecialiseerd in natuurbrandbestrijding met helikopters die met zogenaamde fire buckets grote hoeveelheden water lozen.

Eigenlijk komt de oefening op een perfect moment. Onlangs waarschuwden deskundigen in landelijke media dat ons land niet goed voorbereid is op natuurbranden, waardoor het risico op onbeheersbare natuurbranden steeds groter wordt. Voor Leron Vos, specialist Operationele Voorbereiding en Mark Frijsinger, specialist multi opleiden, trainen en oefenen en OvD brandweer, de bevestiging dat de bijzondere oefening op Brunssummerheide hard nodig is. Leron: “Brunssummerheide is een bijzonder en vooral afwisselend natuurgebied met bos, zandvlaktes en heide. Bovendien is het natuurgebied omringd door bebouwing. En dat samen maakt het bijzonder precair als hier een brand uitbreekt.”

Gevoelig voor brand

Mark vult aan: “Door alle droge periodes is de Brunssummerheide gevoelig voor natuurbranden. De afgelopen twee jaar hebben we daardoor een aantal behoorlijke branden gehad. De brandweer is nu nog altijd snel ter plaatse met groot en veel materieel waardoor we het nu nog beheersbaar houden, maar het is voor ons niet ondenkbaar dat we in de - nabije toekomst vaker een beroep moeten doen op Defensie.”

Defensie en een team van brandweer Noord- en Oost-Gelderland zetten helikopters in met daaraan Fire Buckets gekoppeld die 6 tot 7 kuub water vervoeren. “Deze kunnen dus in een keer grote hoeveelheden water dropen op een bepaalde plek. De buckets worden ook wel bambi buckets genoemd,” vertelt Leron lachend, “maar hier is niets kleins aan, integendeel zelfs.”

Precisiewerk

Leron vervolgt: “De inzet van het Fire Bucket Operations team is precisiewerk. En juist dat is de reden dat we de oefening organiseren. Alles draait om de communicatie.

We spelen de situatie na dat een brand op de Brunssummerheide zich dusdanig snel verspreidt dat wijken in Brunssum en de woningen op het nabijgelegen vakantiepark gevaar lopen. De brand ontwikkelt zich zo snel en wordt zo groot dat deze door onze eigen eenheden niet meer te controleren is. Daarom schakelen we FBO in. Deze zullen met twee helikopters, een Chinook en een Cougar, de fictieve brand midden op de Brunssummerheide gaan bestrijden.”

“Het is heel anders om hiermee om te gaan dan met de inzet van een TS of blusvoertuig.

Hier moet je precisiewerk gaan leveren voor het creëren van een stoplijn van de brand. Waar moet die komen? Waar moet de heli blussen? Wat moet afgeblust worden? En er moet goed contact zijn met de eenheden op de grond zodat ze veilig staan.”

Om die reden zullen er geen operationele eenheden van de brandweer Zuid-Limburg betrokken worden. Bij de inzet van de FBO is de communicatie tussen de officieren- en hoofdofficieren van dienst van de Brandweer Zuid-Limburg juist cruciaal. Dus die groep zal wel deelnemen.

Samenwerking

Al anderhalf jaar zijn Mark en Leron bezig met de voorbereiding. “Het heeft heel wat voeten in de heide gehad,” zegt Mark, “Omdat het om een natuurgebied gaat zijn er veel partijen bij betrokken. Natuurmonumenten, Defensie, de Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland en de gemeenten Brunssum, Landgraaf en Heerlen. We willen niet dat de natuur en flora en fauna hier last van ondervindt. Ook omwonenden en bezoekers moeten weten waar ze wel en niet mogen lopen. Daarom worden de afzettingen op de wegen en wandelpaden geregeld door leerlingen van de opleiding Beveiliging en Ordehandhaving van het Vista College.”

14 oktober?

Alles is geregeld, iedereen is er klaar voor. Toch is het nog even duimen draaien tot en met de dag zelf. Het is namelijk heel goed mogelijk dat de oefening op het laatste moment afgeblazen wordt. Mark: “Voor Defensie is het belangrijk dat de weersomstandigheden goed genoeg zijn om met de helikopters de lucht in te gaan. Bij mist, nevel of andere verslechterde weersomstandigheden, gaat het niet door. Dat kan Defensie op de dag zelf nog beslissen. Ja dat zou heel jammer zijn, maar dan gaan we het gewoon verschuiven. Die oefening gaat hoe dan ook een keer plaatsvinden.”

de brandende kwestie

‘Het leek wel een oorlogsgebied’

Over de hoogwaterramp in Zuid-Limburg

Oorlogsgebied. Verwoestend. Kolkende massa. Doffe ellende. Machteloosheid. Maar ook: ongekennde kracht, snel optreden, schouders eronder, samen de klus klaren. Het zijn allemaal woorden die voorbijkomen in een gesprek met een aantal brandweermannen die afgelopen juli bij de hoogwaterramp betrokken raken. Een reconstructie met de brandweer Zuid-Limburg over een van de meest indrukwekkende gebeurtenissen van afgelopen zomer.

(Noot voor de lezer: Deze reconstructie vertelt slechts een klein deel van het geheel. Het mag duidelijk zijn dat de inzet vanuit de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en ver daarbuiten enorm groot is geweest).

Dinsdag 13 juli

“Het begint als een gewone dag. Wel eentje waarbij je rekening houdt met veel meldingen, maar niet extreem. Ik werk deze dag als algemeen commandant brandweer op het MCC.” Aan het woord is Rob Drummen, hoofdofficier van dienst en kazernechef. “Voor het stijgende waterpeil in de beekjes hebben we een plan, maar dat hebben we niet voor de Maas. Zo naïef zijn we op dat moment nog.”

“Ik kijk op de buienradar en zie die wolkenlijn maar draaien en draaien. Bizar. En tegelijkertijd stromen de meldingen binnen. Bijna allemaal vanuit de regio Parkstad. Meldingen van ondergelopen kelders en straten tot aan de eerste overstromingen door het doorbreken van waterbekkens. We schalen meteen op in de meldkamer. Politie helpt, Brabant helpt, maar het is bij lange na niet voldoende om alle meldingen op te vangen.”

Kantelpunt

Binnen enkele uren na de eerste meldingen schiet ook de landelijke meldkamer te hulp en Rob Drummen laat lokale actiecentra inrichten bij vier kazernes. Om meldingen op te vangen en meteen te gaan rijden als dat nodig is.

Deze gedecentraliseerde meldkamers zijn ingericht in Sittard, Heerlen, Maastricht- Noord en Gulpen. Voor Rob betekent dit ook het kantelpunt in denken en handelen. “Je voelt op dat moment gewoon dat er echt iets aan de hand was. Door de gespannen sfeer van de centralisten in de meldkamer. Maar tegelijkertijd staan ze iedere beller zo rustig en netjes te woord. Midden in de chaos blijven ze kalm. Ik heb diep, diep respect daarvoor.”

Iedereen helpt

Tijdens deze hectische uren krijgt Rob van alle kanten hulp. Onder meer door

zijn repressieve collega's, de (hybride) vrijwilligers van Kerkrade en Brunssum. “Mensen hebben verlof gepakt om mee te helpen. Echt mooi om te zien. Een groep hybride vrijwilligers van het korps in Kerkrade heeft zich samengepakt, een TS geregeld en is gaan rijden. De manschappen maken zelf 24-uurs roosters en bemensen voertuigen die nog beschikbaar zijn.”

Een van die vrijwilligers is Brian Ritzerveld. Hij werkt als hybride vrijwilliger bij de beroepskazerne in Kerkrade. Hij twijfelt geen moment als het appje met de hulpvraag binnenkomt. “Ik ben eerst met mijn collega's in de TS naar Rimburch gereden. Dat is meteen indrukwekkend. Waar normaal een kabbelend beekje door het Wormdal stroomt, zie ik nu een kolkende rivier. De Worm is dan al ver buiten de oevers getreden tot over weilanden en voetbalvelden. Ik zie zelfs vissen uit een nabijgelegen visvijver zwemmen over de voetbalvelden. Heel apart. Bij de

oude watermolen in Rimburch zijn nog mensen binnen en die hebben we moeten overtuigen om te vertrekken. Gelukkig zijn ze meegegaan. Het is dan net een kwartier later en het lijkt wel alsof het vloed is geworden.”

‘Dit kan toch niet’

Hoewel er heel veel meldingen binnenkomen kan de brandweer op dat moment niet veel betekenen. Pompen is niet aan de orde, want het regent te hard en het waterpeil stijgt nog steeds. Brian: “Je komt op vertrouwde plaatsen waarbij je denkt: ‘Dit kan toch niet’. Hoe is het mogelijk? Wat echt indruk heeft gemaakt is de situatie bij de Caumermolen in Heerlen. Dat is echt waanzin. De hele straat ziet eruit als een grote zandbak. Er ligt een laag zand van dik 40 cm omdat een bassin is doorgebroken. De stenen uit opritten zijn gewoon weggespoeld. Op de witte muren van de binnenplaats van de boerderij zie ik dat het water gewoon 2 meter hoog heeft gestaan. De zandzakken die de eigenaren klaar hebben gelegd zijn ook meegenomen door het water. Collega's hebben dan al een pompunit op het binnenhof aan staan. Maar nadat het water uit het binnenhof en de kelder bijna weg is gepompt, begint het weer harder te regenen en daardoor stroomt het weer helemaal vol. Tja, op dat moment kun je niet veel meer doen dan empathie tonen en met de getroffen bewoners in gesprek te gaan. Dat wordt dan ook gewaardeerd. Fijn! Ik ben echt onder de indruk van hoe burgers met dit leed omgaan en de moed erin proberen te houden.”

Woensdag 14 juli

Het blijft regenen. Niet alleen hier, maar ook in de Eifel en de Voerstreek. Bij het actiecentrum in Maastricht worden scenario's opgesteld vertelt Rob Drummen. “We zijn nog volop bezig met de nasleep van de regenval in de regio Parkstad als we zien dat de meldingen vanuit Schin op Geul, Mechelen en Valkenburg komen. We zetten alles op alles om ons zo goed mogelijk voor te bereiden, maar dat het zo verwoestend zal zijn, daar heeft niemand rekening mee gehouden. Zoiets hebben we echt nog nooit meegemaakt. We zijn niet overvallen, maar het tempo waarmee het water op dat moment stijgt in de Geul en Gulp, dat gaat te snel.”

Valkenburg

Dat het water zo ongelooflijk snel stijgt, is ook voor de manschappen van de kazerne Valkenburg een grote verrassing. Wrang is dat ook hun eigen kazerne, gelegen in het hart van Valkenburg, naast de Geul, ook overstroomd wordt. Ronald Bouwens, bevelvoerder van post Valkenburg wordt op woensdagmiddag opgepiept om in opdracht van het lokale actiecentrum Maastricht-Noord op meldingen van wateroverlast te gaan rijden. Van de kazernechef krijgt hij als eerste opdracht de eigen kazerne te ontruimen. “Ik heb hem nog gevraagd of hij het wel zeker weet, maar onze kazernechef Jos geeft aan dat hij er echt geen goed gevoel bij heeft. Dus daarom heb ik samen met mijn collega's de voertuigen . hoger op in Valkenburg geplaatst.” Geen moment te vroeg, blijkt enkele uren later. Ook de kazerne ontkomt niet aan de kolkende watermassa vanuit de Geul. Maar veel tijd om daarover na te denken is er niet. Korte tijd later is iedereen nodig bij de evacuatie van hulpbehoevenden van de zorginstellingen Valkenheim en Oosterbeemd, het Geerlingshospice en de nabijgelegen zorgwoningen en residentie voor ouderen van Sevagram.

Kenny Kicken is als officier van dienst bij de zorginstelling om de door Sevagram ingezette evacuatie te begeleiden. Hij ziet het waterpeil binnen een kwartier

enorm stijgen en het gebouw binnenstromen: “Binnen no item escaleert de situatie. Het water stijgt zo extreem snel. Ik heb het MCC nog om versterking gevraagd, maar er is al niemand meer beschikbaar. Het is overal extreem.”

Evacuatie hulpbehoevenden

Samen met Sevagram wordt in allerijl een evacuatieplan gemaakt en de mensen van de afdelingen gehaald. Dan wordt duidelijk dat ook de mensen in het hospice geëvacueerd moeten worden. Kenny: “Dat is zo vreselijk. Dan moet je mensen in hun laatste levensfase dit nog aandoen. Dat is heel indrukwekkend.”

In totaal moeten meer dan 200 hulpbehoevenden weg. Omdat het water zienderogen stijgt is het onmogelijk om met gewone auto's te rijden. Het is wachten op de legertrucks, maar de tijd dringt. Dan valt ook nog eens de stroom uit en dat zorgt voor paniek. Kenny: “Heel heftig is dat. Mensen staan in de gang, in hun rolstoel. De stroom valt uit en het water stijgt. Vreselijk. We staan maar in het pikdonker te wachten op hulp om weg te komen. Dat geeft je echt een gevoel van machteloosheid. En ineens, uit het niets, komen daar mensen aanlopen met hesjes aan. Buurtbewoners wiens eigen huis is ondergelopen, maar omdat ze daar niks kunnen doen, komen ze ons helpen. Prachtig. Daar ben ik zo dankbaar voor.”

Overall dreigt gevaar

Ondertussen blijven de meldingen binnenkomen. De mannen van post Valkenburg werken onder de moeilijkste omstandigheden. Ronald kan zijn taak als bevelvoerder nauwelijks uitvoeren. Er zijn overal handen te kort. De manschap van post Valkenburg moet dus op eigen houtje inschattingen van situaties maken en beslissingen nemen. Richard Woudstra is een van hen. Hij is nog steeds onder de indruk: “Weet je, je wilt heel graag mensen helpen. Daarom doe ik dit werk, maar dit is echt ongekend.” Het is moeizaam voortbewegen in de sterke

stroming. Overall dreigt het gevaar om in sinkholes of putten te stappen. De mannen zijn doorweekt. Maar ze moeten door. Richard: “Samen met Ronald, mijn bevelvoerder, ben ik op een gegeven moment door de straten van Valkenburg gelopen, of ja liever gezegd, door het water gewaad. Zoveel mensen die vanaf de bovenverdieping van hun huis naar ons roepen. En wij kunnen niet helpen. Daar is gelukkig wel begrip voor bij de meesten, maar het is echt wel bizar. Op dat moment zitten mensen veiliger binnen.” Ronald vult aan: “Je bent ineens zelf onderdeel van de crisis. Dat is heel onwerkelijk. En dan komt er ineens melding dat er gevel ingestort is, maar je hebt geen mensen meer. Ik ben te voet gaan kijken. De melding blijkt niet te kloppen. Gelukkig maar, want het is echt allemaal te veel tegelijkertijd.”

Oorlogsomstandigheden

Kenny: “Ik heb geen ander vergelijk dan met een oorlogsgebied. Op de achtergrond hoor je sirenes, je ruikt gas (Enexis is bezig met het afsluiten; red.), het geschreeuw van mensen en je staat zelf in het water, compleet doorweekt. Je krijgt zoveel prikkels. Qua impact en schade komt dit dus, naar mijn idee, het dichtst bij oorlogsomstandigheden.

Donderdag 15 juli

Doodop en doorweekt worden de mannen van kazerne Valkenburg in de vroege ochtend afgelost. Ronald kan meteen door naar het huis van zijn ouders wiens kelder is ondergelopen. “De ravage is enorm, maar gelukkig is het woongedeelte onbeschadigd.”

Kenny gaat thuis even op de bank liggen en breekt als hij zijn vrouw en kinderen ziet. “Ik bem onvoltooid uit dat gebied gegaan. Er zijn dan nog allemaal losse eindjes. Daarom ben ik blij dat ik een paar uur later terug ben gegaan.”

Lokale en landelijke hulp

Ondertussen is Rob Drummen alweer als taakcommandant brandweer actief in Valkenburg. Vanuit het gemeentehuis coördineert hij alle acties die nodig zijn. “Dat vind ik wel een van mijn mooiste klussen”, vertelt Rob. “Op een gegeven moment krijg ik de melding dat de Nationale Reddingsvloot met 46 boten onderweg is. ‘Of ik die ook even wil aansturen’. Even slikken, dat heb ik namelijk nog nooit gedaan. Maar het is fantastisch om al die mensen daar te hebben om mee te helpen met evacueren. Met de eigen manschappen, met het leger, met de Nationale Reddingsvloot, maar ook met boeren met tractoren die spontaan aan komen rijden, samen hebben we de klus geklaard. Daar ben ik ongelooflijk trots op, op de samenwerking en op de bereidheid vanuit het hele land om te komen helpen.”

Vrijdag 16 juli

Zo snel als het water Valkenburg binnenstroomt, zo snel is het ook weer weg. Ronald: “We hebben met onze wagen op het Berkelplein gestaan en het water is dan al nagenoeg helemaal weg. Raar he. Vanaf dan is onze taak om de noodmeldingen vanuit het centrum af te handelen.” En dat zijn er in de navolgende dagen en nachten heel veel. Van brandmeldingen, tot het ruiken van gaslucht, meldingen van instortingsgevaar of instabiele bruggen. De schade is enorm. Niet alleen bij huizen en ondernemingen, maar ook de de eigen kazerne is zwaar beschadigd.

Zaterdag 17 juli

Net een film

Hoewel op dat moment al mensen met opruimen zijn begonnen is het directe gevaar als gevolg van de hoogwaterramp nog altijd niet geweken. Kenny Kicken en Rob Drummen staan op zaterdagmiddag bij een stuwdam in Maastricht die op het punt van begeven staat. Rob: “Kenny is verantwoordelijk voor het brandweerproces en ik vervul als HOvD een coördinerende rol voor alle betrokken disciplines. Binnen 2 uur moeten we een oplossing hebben, want als de stuwdam breekt, dan betekent het meerdere dijkdoorbraken. Heftig!”

Hij maant Rijkswaterstaat en het Waterschap tot het bedenken van een oplossing die na koortsachtig overleg gevonden wordt. Rob: “De oplossing blijkt het plaatsen van een ijzeren balk van 10 meter te zijn en het leggen van duizend zandzakken. Die ijzeren balk is zo geregeld. Via een metaalbedrijf in de buurt. De zandzakken regelen is ook geen probleem. Maar de echte uitdaging is om de balk over de stuwdam te leggen. Geen werk voor machines wordt mij verteld, dit moet met de hand gedaan worden.”

Rob vervolgt: “Toeval of niet, onze liaison voor Defensie is toevallig nog aan het werk in het MCC en regelt meteen 100 man van Defensie.” En wat er dan gebeurt is volgens Rob net een film. “Binnen 10 minuten zijn de orders aan de mannen uitgedeeld en amper twee uur later is de dam verstevigd. Door handenarbeid van Defensie. Ongelooflijk.”

Verschil kunnen maken

Na het weekend kan de Veiligheidsregio eindelijk afschalen. Van grip 4 naar grip 1. Dat betekent dat de vele manschappen, daar waar mogelijk, eindelijk hun rust kunnen pakken. Maar het verwerken van alles wat er gebeurd is, dat is niet zo gemakkelijk. Ronald Bouwens: “De impact, de omvang, de tijdsduur en het gevoel dat er geen einde aan komt op dat moment.” Kenny vult aan: “Ik ben direct daarna op vakantie gegaan, maar afschakelen is niet gelukt. niet afschakelen. Ik heb me continu afgevraagd of ik de juiste beslissingen heb genomen.” Hij vervolgt: “Maar van de andere kant denk ik dat we nu echt het verschil hebben gemaakt als hulpverlener. En ik vind dat we dat ook als brandweer en VRZL hebben laten zien.” Daar sluit Rob Drummen zich bij aan: “Je kunt je hier niet op voorbereiden. Maar volgens mij hebben we een prestatie neergezet waar we met z’n allen trots op mag zijn.”

En wat betreft de kazerne Valkenburg? Die moet helemaal onder handen worden genomen. Dat gaat nog zeker enkele maanden duren.

Wist je dat

Bezoek demissionair minister Grapperhaus aan kazerne Valkenburg

Half augustus bracht demissionair minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid een bezoek aan de Veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg. Hij bezocht onder andere het coördinatiecentrum in Venlo en ging op bezoek bij de brandweerkazerne in Valkenburg aan de Geul. Vrijwilligers van die laatste kazerne waren tijdens de hoogwaterramp niet alleen hulpverlener, maar ook slachtoffer: de brandweerkazerne werd, net als een groot deel van Valkenburg aan de Geul, overspoeld.

De hoogwaterramp had, en heeft, grote impact op alle betrokkenen. Daarom ging de minister tijdens zijn bezoeken in gesprek met hulpverleners die tijdens de hoogwaterramp in het veld actief zijn geweest. Zo sprak hij met vertegenwoordigers van brandweer, politie, ambulancedienst, Defensie, reddingsbrigade en gemeenten. Daarnaast namen ook medewerkers van Sevagram en het bedrijf Cerfontaine aan de bijeenkomst deel.

De minister dankte iedereen voor hun tomeloze inzet en toonde diep respect voor de werkzaamheden die de hulpverleners en andere betrokkenen samen uitgevoerd hebben voor de veiligheid van de inwoners van Limburg.

Verantwoording hoogwaterramp

De veiligheidsregio is tijdens de hoogwaterramp verantwoordelijk geweest voor de coördinatie van de hulpverlening en de bestrijding van de ramp. De veiligheidsregio blikt nu terug op de ramp en haar rol en zorgt voor een wettelijk verplichte verantwoording over de aanpak. Daarnaast wordt ook de bestrijding van de ramp en de onderlinge samenwerking met andere partijen geëvalueerd. Naar verwachting zal dit rapport eind 2021 klaar zijn en gedeeld worden. Meer informatie hierover vind je op de website van de VRZL.

Nederland krijgt tweede handcrew

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg richt samen met de vijf andere zuidelijke veiligheidsregio's een tweede handcrew op om mogelijke natuurbranden snel en effectief te bestrijden. Dit landelijk specialistische team ondersteunt de brandweer door het vuur in moeilijk begaanbare natuurgebieden te voet te bestrijden. Door de oprichting van dit tweede team is de brandweer voorbereid op meerdere gelijktijdige natuurbranden. De hoofdtaak van de handcrew is het weghalen van brandstof. Een handcrew komt op plaatsen waar blusvoertuigen niet kunnen komen. In de avond- en nachtperiode, als de wind is gaan liggen, sporen ze ondergrondse brandjes, ook wel hotspots, op en maken die uit. Het team kan ook verdedigend ingezet worden door handmatig stoplijnen te maken om de natuurbrand af te remmen.

Incidenten

Twee keer groot alarm in Brunssum **09 / 06 / 2021**

Binnen een tijdsbestek van amper 12 uur moest de brandweer twee keer uitrukken voor grote branden op industrieterreinen. Eerst naar de Kranenpool in Brunssum voor een brand in een leegstaande loods waar een week eerder een lading drugsafval was gevonden. Een paar uur later was sprake van een uitslaande brand in een bedrijfspand en achtergelegen loodsen aan het Haefland. Een moeilijk bestrijdbare brand vanwege opgeslagen gasflessen in de opslagloodsen.

Uitslaande brand in flat Sittard **07 / 07 / 2021**

Een bewoner raakt gewond bij een binnenbrand in zijn flatwoning op de bovenste verdieping van de Reinoudfat in Sittard. Door de inzet van de hoogwerker kon de brand zowel van binnen-als buitenaf geblust worden. De hele flat werd ontruimd en een aantal bewoners moest tijdelijk ergens anders wonen.

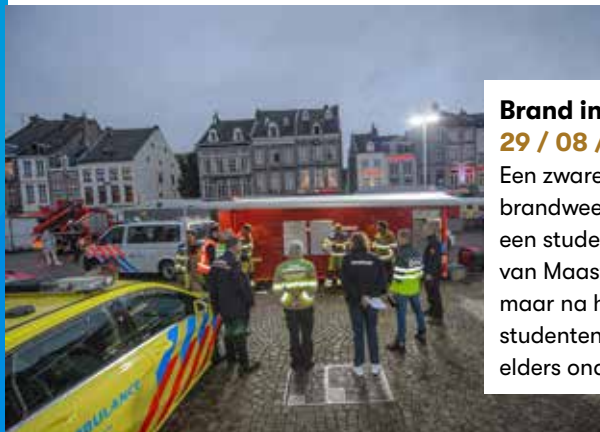
Verwoestende brand in leegstaande panden Valkenburg **01 / 08 / 2021**

Na een zeer grote en verwoestende brand zijn twee panden gesloopt om instortingsgevaar te voorkomen. De brand ontstond in de nacht in een leegstaand pand aan de Plenkertstraat in Valkenburg. De brandweer schaalde op naar 'zeer grote brand' om voldoende voertuigen en manschappen ter plaatse te krijgen. Na anderhalf uur blussen werd het sein brandmeester gegeven.

Uitslaande brand in Voerendaal **12 / 08 / 2021**

Aan de Cortenbacherdreef in Voerendaal is een woonhuis zwaar beschadigd geraakt nadat een auto onder de carport in brand vloog. Bij de brand is niemand gewond geraakt.

Brand in studentenpand in centrum Maastricht **29 / 08 / 2021**

Een zware, zwarte rookontwikkeling zorgt ervoor dat de brandweer opschaaft naar grote brand bij aankomst bij een studentenpand aan de Heilige Geest in het centrum van Maastricht. Uit voorzorg werd het pand ontruimd, maar na het sein brand meester konden de meeste studenten weer terug naar hun kamer. Een enkeling heeft elders onderdak gekregen.

Zodra iemand kopje onder gaat, kunnen we niks meer doen'

Werken bij het team Oppervlakte Reddingen van de brandweer Maastricht-Noord

Bij de kazerne Maastricht-Noord wordt iets extra's van je gevraagd. En dat maakt het werken bij deze kazerne ook meteen heel bijzonder. Bij een melding als 'drenkeling te water in de Maas' rukken namelijk twee mensen van het Team Oppervlaktereddingen mee uit. En dat team bestaat uit alle vrijwel alle repressieve medewerkers die werkzaam zijn op de kazerne in Maastricht-Noord. Zo'n 8 jaar geleden is het team opgericht. Tijd voor een nadere kennismaking met het werk van dit bijzondere team binnen de brandweer Zuid-Limburg.

Oppervlaktereddingen

"Wij redden alles dat aan de oppervlakte drijft. Dat is onze taak. Zodra een persoon of dier kopje onder gaat, kunnen we niks meer doen". Dat is de keiharde realiteit voor het team oppervlaktereddingen, zo legt Hans Koopman, ploegchef en coördinator van het ORT, uit. Hij is de drijvende kracht achter dit team dat hij acht jaar geleden heeft opgericht. Hoeveel meldingen het team krijgt vindt Hans lastig aan te geven. Net als bij iedere kazerne is het met periodes heel druk en soms weer heel rustig. "Ons bedieningsgebied loopt van het Belgische Kanne, voorbij de stuw in Borgharen, tot aan Meerssen. We gaan te water in vijvers, beekjes, kanalen en rivieren. Denk aan de Jeker, de Geul, het Wilhelminakanaal, het Albertkanaal en natuurlijk ook de Maas. Die laatste is wellicht qua werk de grootste uitdaging vanwege de vaak sterke stroming."

Oprichting

Dat laatste is ook de reden dat het team acht jaar geleden is opgericht op aandringen van Hans. "Vroeger sprongen we zo het water in. Er was wel een boot maar die moest eerst te water gelaten worden via een lanceerplaats. Verder waren er geen drijfmiddelen, niks, dus uitrukten we uit en te water gaan. Gelukkig had ons team goede zwemmers, maar de omstandigheden waren natuurlijk verre van ideaal. Vaak kwam je met hangen en wurgen weer aan de kant. Als bevelvoerder heb ik toen gezegd dat ik die verantwoordelijkheid niet meer wilde

dragen. Toen speelde ook het gegeven dat steeds meer duikteams werden opgeheven. En net in die tijd kwamen de oppervlaktereddingsteams in opkomst. Wij zijn er toen ook mee begonnen.”

Het begon met de aanschaf van een grotere boot met survival pakken. Niet lang daarna volgde de speciale uitrusting. Hans: “Nu hebben we speciale pakken, die qua maat voor iedereen geschikt zijn, met aparte schoenen. Droogpakken en zwemvesten waardoor het onmogelijk is om kopje onder te gaan. De bemanning van de ladderwagen helpt, als dat nodig is, met aankleden. Zodra dit aan is, stappen we in de wagen. Onderweg trekken we het zwemvest aan, zetten een cap op ons hoofd met een fluorescerende helm met lamp en trekken handschoenen aan. De zwemvliezen houden we in de hand.”

Scenario's

Afhankelijk van waar de melding vandaan komt, rijden de ladderwagen en TAS naar de locatie waar de persoon voor het laatst is gezien. “Er zijn meerdere scenario's die we inzetten. Een daarvan is het gebruik van een touw van 200 meter dat op de rug van zwemmer 1 met een karabiner wordt vastgezet en door zwemmer 2 aan de kant wordt vastgehouden. De 200 meter lijn gebruiken we als de stroming niet sterk is, anders heb je er te veel last van, je wordt namelijk door de stroming weggetrokken of door drijfhout wordt de lijn meegenomen. Op de TS hebben we ook een reddingsboard liggen. Nu is dat een exemplaar met een door een accu aangedreven propellor, waardoor je 16 km p/u gaat.

Dan kun je met z'n tweeën gaan. Een bedient het bord en de andere voert de redding uit. Maar dit zit nog in de experimentele fase. Dit bord kent nog wat mankementen. Dit betekent dat we per incident bekijken wat we doen. We bekijken sowieso altijd ter plekke hoe het ervoor staat qua stroming. Aan de hand daarvan bepalen we ons actieplan, ook wel een LMRA, laatste minuut risico analyse, genoemd.”

Iedereen opgeleid

Werken bij het Team Oppervlakte Reddingen kent dus zo zijn eigen risico's. Deelname is niet verplicht, maar van iedere repressieve medewerker wordt verwacht dat hij of zij de opleiding volgt. Dat geldt ook voor de mensen die deel uitmaken van de multifunctionele poule MFP en dus ingezet worden ter vervanging bij ziekte, vakantie of verlof. Daarnaast geldt het ook voor de hybride vrijwilligers en dagdienstmedewerkers. Naast het volgen van de opleiding wordt er ook geoefend. Minimaal vier keer per jaar in de Maas.

Loslaten

Even terug naar de term oppervlaktereddingen. Hans: “De naam zegt het al. We zijn het team oppervlaktereddingen. Als iemand drijft dan gaan we erin. Zodra iemand, ook tijdens een reddingspoging, kopje onder gaat, dan kunnen we niks meer betekenen. We hebben namelijk geen duikpakken, alleen drijfpakken. Dus dan moet je het laten gaan en wachten op het duikteam. Heel frustrerend maar dat is hoe het werkt. Dan moet je het loslaten.”

“Tussen de Kennedybrug en Noorderbrug vindt ongeveer 75% van alle ongevallen plaats. We redden bewoners, toeristen, dieren en studenten. Het stromende water maakt het spannend. En het ongewisse ook. Op het moment dat wij gealarmeerd worden weten we niets van de achtergrond. Soms heb je te maken met mensen die stijf onder de drugs staan, dronken zijn of zelfmoord willen plegen. Soms gaat het om mensen die door een ongeval in het water belanden. Daar trainen we op. Want ieder mens reageert anders. Soms boos, soms verslagen, soms zelfs agressief.”

Bijzonder incident

Al pratende bedenkt Hans Koopman wat het team de afgelopen jaren heeft meegemaakt. Hij herinnert zich een incident in het bijzonder. Over een meisje dat een einde aan haar leven wilde maken. Na een paar eerdere pogingen kwam de melding dat ze op een brug stond, klaar om te springen. Het ORT kwam ter plekke, samen met politie en ambulance. Hans: “Op dat moment waren er vlak bij die brug twee vissers illegaal aan het vissen. Zij zagen ineens sirenes en voelden nattigheid. Ze knipten hun lijntjes door en voeren naar de kant. Wij zagen onze kans schoon en twee van mijn collega's maakten dankbaar gebruik van de boot van deze vissers. Samen voeren ze terug tot onder de brug. Op dat moment sprong het meisje en waren mijn collega's er snel genoeg bij om haar uit het water te halen. We hebben de vissers bedankt en hun achtergelaten. Nooit meer over nagedacht. Tot een week later de bel ging hier bij de kazerne. De twee vissers wilden even hun verhaal delen. Een van hen had er een week niet van geslapen. Het leek wel een slechte film waar ze in beland waren. We hadden er dan tot dan toe nooit bij stilgestaan wat een impact ons werk kan hebben.”

Wens

Voor Hans zit het werk bij het ORT er bijna op. In de loop van 2023 gaat hij met pensioen. En voordat die tijd aanbreekt heeft hij nog een grote wens voor zijn team. Hans: “De lanceerplek bij de Noorderbrug in de Maas is me al twintig jaar een doorn in het oog. Voorheen woonde de familie Krijnen daar en was het altijd maar de vraag of ze wilden meewerken om de auto weg te zetten zodat we te water konden. Altijd strijd, altijd gedoe. Maar ook nu ze weg zijn is het een plek waar je niet goed het water in kan. En dat is heel erg jammer. Want vanwege de locatie ten opzichte van de kazerne is dit een ideale locatie om een boot, waterscooter of ander vaartuig snel te water te laten. Het zou mooi zijn als het hier opgeknapt wordt of dat hier een botenhuis komt of dat er in ieder geval een fatsoenlijke lanceerplaats van gemaakt kan worden.”

Kevin Monse en Jeroen Derkx van IA&F

‘Alsof je bouwt vanuit een legodoos’

VRZL ontwikkelt blauwdruk voor de bouw van toekomstige brandweerkazernes

Binnen de brandweer en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg wordt nagedacht over de brandweezorg over tien jaar. Volgend jaar moet er een visie opgeleverd worden. Een van de speerpunten binnen het stuk over brandweezorg is huisvesting. Het team IA&F (Informatie, Automatisering en Facilitair) is daar nu al goed over aan het nadenken. Het team grijpt de bouw van de nieuwe vrijwillige brandweerkazerne in

Sittard-Oost aan om de kaders voor toekomstige huisvesting vast te leggen.

Als je goed kijkt, zie je de vlag wapperen. Daardoor zie je dat tegenover de school aan de Swentiboldstraat de vrijwillige brandweerkazerne Sittard-Oost ligt. Het voormalige politiebureau uit 1975 doet inmiddels al jaren dienst als brandweerkazerne. In de gloriejaren was het de kazerne van zowel beroeps- als vrijwillige brandweemedewerkers. Ook het duikteam had hier een plek. Maar in de loop van de tijd is veel veranderd. Nu is het een thuis voor zo’n 24 brandweervrijwilligers. Maar echt een ‘thuisgevoel’ heerst er niet meer. Het gebouw wordt verhuurd door de gemeente. Het voldoet al jaren niet meer aan de wensen en eisen van de brandweer. Opknappen is geen optie. Daarom liggen er plannen voor nieuwbouw, 100 meter verderop, op een stuk braakliggend terrein.

Blauwdruk

Door de plannen voor die nieuwbouw, hebben Kevin Monse en Jeroen Derkx van het team IA&F de kans aangegrepen om na te denken over het huisvestingsbeleid. De bouw van kazerne Sittard-Oost dient als blauwdruk daarvoor. Jeroen: “We willen meer grip krijgen op de invulling van een kazerne. Voorheen hebben externe partijen hier een grote stem in gehad en dat leidt soms tot situaties die frustrerend werken voor alle betrokkenen. Vanuit huisvesting bepalen wij in samenspraak met de organisatie de kaders, waarbij er ruimte blijft voor de bewoners om er hun ‘thuis’ van te maken.” Kevin: “We willen een stuk afleveren dat voor 80 procent duidelijk maakt welke keuzes gemaakt moeten worden voor de bouw van een brandweerkazerne. Waar dan ook.”

Noodzaak

Kevin: “De huidige kazerne in Sittard-Oost geeft voor ons goed de noodzaak aan waarom we het anders moeten doen. Dit is een oud politiebureau, compleet met cellen en luchtruimte. Dat is ruimte die we erbij hebben gekregen maar helemaal niks mee kunnen doen. Al die ruimte wordt nu gebruikt voor opslag en dat is heel erg zonde.” Maar hij heeft nog meer voorbeelden die aantonen waarom het heft in eigen handen nemen belangrijk is in zijn ogen. “De laatste kazerne die door een gemeente is opgeleverd bleek bij de opening van het gebouw al te klein. En helaas is er geen mogelijkheid meer om uit te breiden. En toen we laatst te maken kregen met een haperende rolpoort bij een kazerne kregen we van de gemeente te horen dat het zeker drie weken zou duren voordat iemand dit kon komen maken omdat het zomervakantie was. Ja als dat bij een scouting speelt dan kan dat wel. Maar bij een brandweer die te allen tijde uit moet kunnen rukken is een haperende rolpoort niet wenselijk natuurlijk. Als we het zelf in de hand houden, dan hebben we binnen 3 tot 4 dagen een oplossing. En zo moet het altijd zijn.”

Bouwen vanuit legodoos

Jeroen wil graag zien dat er modulair gebouwd gaat worden. “Zie het maar als bouwen vanuit een legodoos. Dan creëer je maximale flexibiliteit. Aan welke eisen die modules moeten doen bepalen we nu. Dus antwoorden op vragen als: welke faciliteiten heb je minimaal nodig voor instructies, aan welke eisen moet een slaapruiimte voldoen, hoe hoog moet remise zijn, welke omroepinstallatie kiezen we en welke faciliteiten moeten in elke kazerne minimaal aanwezig zijn. Dat soort zaken leggen we vast. Dat is dan voor iedereen hetzelfde. Vervolgens kijk je bij plannen voor nieuwbouw naar welke modules die kazerne nodig heeft. Is het een kazerne voor vrijwilligers, dan valt de module slapen af. Is er een specialistisch voertuig aanwezig, dan zorg je dat die module meegenomen wordt en ga zo maar door.”

Verantwoord bouwen

Kevin vervolgt: “Het huisvestingsbeleid moet ook antwoord geven op vraagstukken als: moet je nog wel een gebouw neerzetten voor 100 jaar? Ga je een levenscyclus creëren, cradle to cradle, gaan we flexibel bouwen, enzovoorts. We hebben ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid om hier goed over na te denken. Een gebouw met gouden kranen is niet wat we willen.”

Jeroen vult aan: “We koppelen er ook nog een onderhoudsplanung aan. Als we gaan praten over nieuwbouw, dan leggen we ook vast wat er na afloop moet gebeuren met een gebouw. Krijgt het een andere functie als wij weggaan, of breken we het helemaal af en leveren we de grond schoon op? Dat zijn zaken die we ook graag meenemen in onze visie.”

Stand van zaken Sittard-Oost

Inmiddels heeft een architect de eerste concepten voor de nieuwbouw in Sittard al getekend op basis van modulair bouwen. De koopovereenkomst voor het braakliggend stuk terrein aan de Swentiboldstraat is ook binnen. Toch willen de heren de tijd nemen om dit goed aan te pakken. Het zijn ingewikkelde vraagstukken. Jeroen: “Als we het nu goed doen, dan maken we het voor de toekomst makkelijker. Ook voor kazernechefs. Dan kunnen we het meer loslaten en operationele uitvoering daar laten waar het gebeurt.” Kevin: “Het gaat echt gebeuren. In de loop van volgend jaar zul je zien dat er gebouwd wordt. Een nieuw thuis voor de 24 vrijwilligers en een voorbeeld voor alle toekomstige kazernes.”

Oefenen bij de boer Een bijzondere brandweere exercitie

“Als wij gebeld worden voor een incident op een agrarisch bedrijf, dan staan we vaak al met 2-0 achter. Dan weten we zeker, dit is echt goed mis.” Aan het woord is Roger Dobbelsteijn van de brandweerkazerne Middenweg Sittard. Samen met collega Dennis Damen, coördinator Vakbekwaam blijven bij het Centrum voor Vakmanschap heeft hij deze lente bijzondere oefendagen georganiseerd. Namelijk bij een boer. En dat is uitzonderlijk. Want boeren lossen liever zelf hun zaakjes op.

Roger: “Bij een incident op een landbouwbedrijf wordt vaak eerst een kennis of iemand die op het bedrijf aanwezig is, ingeschakeld voor hulp. Wij, als brandweer, gaan er ten alle tijde van uit dat al er al heel veel zelf geprobeerd is voordat we gebeld worden. Boeren zijn namelijk behoorlijk zelfredzaam. Als er bijvoorbeeld een koe in een put valt dan kun je er vanuit gaan dat de boer eerst zelf alles probeert om het dier er zelf uit te halen. Dat is lovenswaardig, maar nadeel voor ons is dat we dan al heel erg achter de feiten aanlopen. Voor ons is er dan al veel kostbare tijd verloren gegaan.”

Heel bijzonder

Daarom is de behoefte zo groot bij de brandweermensen om juist te oefenen in de agrarische sector. Jaarlijks vinden er

landelijk zo'n 18 incidenten plaats met dodelijke afloop en 92 gewonden. Dennis: “Mensen moet getraind worden, in alle situaties, onder alle omstandigheden, zo is het gewoon. Hoe de meeste auto's en voertuigen in elkaar zitten, dat weten we inmiddels wel. Maar als het gaat om landbouwvoertuigen, dat is heel anders. Het is een geluk dat we via Roger bij een boer terecht zijn gekomen die de deuren voor ons heeft opengesteld. Heel bijzonder.

En die boer is Desire Smeets van een loonbedrijf in Mesch. Misschien helpt het wel dat hij zelf bij de vrijwillige brandweer in België werkt en zijn zus bij de kazerne in Eijsden. Maar Desire vindt het niet meer dan logisch om zijn deuren op te stellen: “Ik vind het zelf belangrijk dat als er iets gebeurt dat er mensen

komen die een beetje weten hoe het zit. Om te voorkomen dat het alleen maar erger wordt door verkeerde handelingen.”

Alles anders

Want daar zit het gevaar in. Vooral bij landbouwmachines en tractoren is een verkeerde handeling zo gedaan. Dat komt omdat deze voertuigen en aanhangers allemaal anders zijn, qua grootte, qua gewicht, de hoogtes, alles is anders. Roger: “Wat is nu verstandig om te doen en wat moet je vooral niet doen. Hoe werken de knoppen, schakelaars en andere dingen. Het is merkgebonden, type gebonden, aansluitingen van machine naar tractor is per boer anders. Ieder heeft zijn eigen werkwijze. Er zit, tot nu toe, nog geen standaard in.”

Dennis vult aan: “De boer is voor ons de bedrijfsdeskundige, maar als met hem of haar iets aan de hand is, dan hebben we wel die essentiële info nodig. Dan zijn we afhankelijk van een andere boer of kennis of iemand in de buurt die weet hoe de machine in elkaar is gezet. Dat is heel moeilijk.”

In scene gezet

Roger: “We hebben in scene gezet dat de boer bekneeld raakte onder zijn machine doordat zijn zoon op de tractor iets niet goed deed. De zoon rende naar zijn moeder voor hulp, maar die wist het ook niet en haalde hulp bij de overburen. En die persoon speelde ik en fungeerde dus als ‘deskundige’ voor de brandweer. Het was de taak van mijn collega's om mij uit te vragen over de machine, tractor en alle verbindingen.” Roger vervolgt: “Ze vroegen mij of ik de tractor kon bedienen. Ik gaf aan dat ik dat vorige week wel wist toen ik daar was om te helpen, maar dat ik nu niet weet of die instellingen nog hetzelfde zijn. Het ligt namelijk aan de werkzaamheden die een boer die dag uitvoert.”

Terug naar de basis

Tien dagen lang is deze oefening uitgevoerd. Alle beroepsbrandweermensen hebben hieraan meegedaan. De belangrijkste lessen? Roger: “Trek geen slangen los, zet geen kranen om, want het kan elke dag anders zijn. Ga terug naar de basis. Ga terug naar wat je ooit geleerd hebt. Laat je niet imponeren door de grootte en omvang. Kijk ernaar alsof je naar eigen auto kijkt met bijvoorbeeld caravan erachter. Kijk naar dit alsof het een vrachtwagen is. Dat is vergelijkbaar, luchtgeremd, hydrauliek zit erop. Dezelfde grootte, zelfde gewicht, alleen het apparaat dat erachter hangt kan voor ingewikkelde situaties zorgen, want dat is bijzonder.”

Weten hoe het eraan toe gaat

Boer Smeets heeft weinig gemerkt van de oefendagen. Hij was elders op het terrein

bezig met landbewerking. Toch is ook hij erg tevreden: “Kenniss is alles. Stel dat je bij een dergelijk incident opgeroepen wordt dan weet je hoe het werkt op een agrarisch bedrijf. Het is hetzelfde als een kazerne gelegen is vlakbij een chemisch bedrijf. Het is goed dat je weet hoe het er daar aan toe gaat. Dat geldt ook voor ons loonbedrijf. Een voorbeeld: de as van de tractor heeft een hoogte van 70 cm, maar een krik-as is maar 40 cm hoog. Hoe ga je dat oplossen? Je moet het juiste materiaal bij je hebben. Dat kun je alleen maar weten door het te ervaren. En daarom werkte ik hieraan graag mee.”

Of de boeren ooit zover komen dat ze de hulpverlening eerder inschakelen? Dat weet niemand natuurlijk. Maar als gealarmeerd wordt dan is er nu in ieder geval veel meer kennis in huis. Dennis: “Een tractor is heel anders dan alle andere voertuigen. Heel anders opgebouwd, dat heeft gevolgen voor elke stap je die je zet in de hulpverlening.”

Ook voor vrijwillige brandweer

Zowel de theorielessen als de opgedane praktijkervaringen worden gebundeld en er wordt een workshop van gemaakt. Zodat ook de vrijwillige brandweer hiervan kan leren.

In de schijnwerpers

Een kantoorbaan met een gouden randje - werken bij kazerne Beek

Een vreemde eend in de bijt, zo mag je de brandweerkazerne van Beek misschien wel noemen. Hier worden worden geen auto's gekeurd, geen vrachtwagens gerepareerd of duikpakken schoongemaakt. Als je naar binnen loopt heerst een serene rust. Dat komt niet alleen door het advies om thuis te werken in verband met covid-19. In het gebouw van de kazerne, geopend in 2014, hangt altijd al een relaxte sfeer. En dat is heel wat anders dan saai, zoals collega's van andere kazernes de kazerne in Beek weleens bestempelen.

Koude taak

Mark Zandboer en Marie-Ange Vankan-Jonker werken nu ruim zeven jaar in Beek. Beiden hebben het, in hun team met 15 collega's, enorm naar de zin. In Beek worden veel belangrijke administratieve taken uitgevoerd, de koude taak. Zo vindt hier het beheer van de facilitaire systemen plaats, worden de verlofaanvragen en vakanties geregeld. Het plannen van keuringen en uitgifte van tankpassen behoren ook tot het takenpakket. Mark regelt alles rondom Topdesk en Marie-Ange verzorgt de declaraties. "Vaak wordt gezegd dat wij hier niks te doen hebben, dat we maar wat zitten te flierefluiten, maar niks is minder waar. We hebben veel kleine klussen en dus het minstens zo druk als op de andere kazernes", vertelt Mark. Hij vervolgt: "Ik doe samen met collega functioneel beheer van topdesk. Dat is geen dagtaak hoor, maar er zijn hele drukke momenten. Als iets gelanceerd moet worden dan is het erg druk, maar daarna is de belasting weer wat minder."

Dan gaan we lobbyen of we extra producten kunnen aanbieden in topdesk. We houden ons goed bezig."

Spannend en uitdagend

Ook Marie-Ange vindt niet dat het hier een saaie boel is. Toegegeven, de uitrukken laten soms lang op zich wachten. Marie-Ange: "Soms is er een week lang niks, en dan zijn er weer twee tot drie uitrukken per dag. Maar als hier wat gebeurt, dan is het ook meteen spannend." En daarmee doelt Marie-Ange op het werkgebied van kazerne Beek. Elsloo en Stein en winkelcentrum Makado Beek horen daarbij. Maar ook een deel van de autosnelwegen A2 en A76. En dat is waar het vaak spannend door wordt. "Als je hier eropuit gaat is er altijd echt iets aan de hand. Je ziet meer ellende, maar qua incidenten zijn het wel echte uitdagingen."

Werk en privé in balans

De kazerne in Beek kent geen 24-uursbezetting. Het is een dagkazerne. Dat betekent werkdagen van 7 uur in de ochtend tot 6 uur in de avond. Buiten kantooruren komt de vrijwillige brandweer in actie. Mark: "Je maakt weken van 4 werkdagen en dan twee weken van 3 dagen. Dat zijn lange dagen, maar daar staat tegenover dat je nooit in de weekenden werkt en ook vrij bent met de feestdagen. Dus de werk-privébalans is hier goed geregeld." Voor Mark is dat bijvoorbeeld een uitkomst, omdat hij zelf kleine kinderen thuis heeft en een vrouw die veel avond-, nacht- en weekenddiensten draait.

Oriëntatie

Om fit te blijven sporten de, in totaal 15, collega's meerdere keren per week. En ook het oefenen, bijvoorbeeld knippen in autowrakken, staat twee keer per week op het programma. Daarnaast gaat het team vaak op oriëntatie. Mark: "Wij bezoeken Makado Beek bijvoorbeeld, maar ook het Zuyderland ziekenhuis en het vliegveld. Gebouwen en gebieden waarvan we een goed beeld willen hebben hoe iets in elkaar zit in geval van brandbestrijding."

Gouden randje

Marie-Ange en Mark zijn helemaal op hun plek in Beek: "Het is een kantoorbaan met een gouden randje. Eigenlijk doe je de leuke dingen die bij het brandweervak horen, en je hebt de voordelen van vrije tijd. Daarom is deze kazerne ideaal voor mensen die vooral theoretisch onderlegd zijn, maar ook de spanning en uitdaging zoeken die het brandweervak met zich meebrengt."

Colofon

Focus Magazine is een uitgave van Veiligheidsregio Zuid-Limburg

- Interviews en teksten:
PITTIG in de media
www.pittigmedia.nl
- Eindredactie:
Communicatie Veiligheidsregio Zuid-Limburg
- Fotografie:
Johannes Timmermans
www.johannestimmermans.nl
& FvT Brandweer Zuid-Limburg
- Vormgeving:
Di-Gitta-Al
www.di-gitta-al.nl
- Oplage: 1200 exemplaren